

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 426/2025
22.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Душица Шоштарић Благојевић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Хорловић, адвокат из ..., ради развода брака, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 450/24 од 03.09.2024. године, у седници одржаној 22.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 450/24 од 03.09.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1148/2023 од 30.05.2024. године, ставом првим изреке, одлучено је да се разводи брак између парничних странака на основу одредбе члана 41. Породичног закона Републике Србије. Ставом другим изреке, заједничко дете парничних странака малолетна ВВ, рођена ...2015. године, поверена је на самостално вршење родитељског права мајци АА а пребивалиште детета биће на адреси пребивалишта мајке. Ставом трећим изреке, одржавање личних контаката између оца и малолетног детета одвијаће се тако што ће отац проводити са дететом сваки други викенд од суботе у 10.00 часова до недеље до 18.00 часова, сваке друге среде у недељи када малолетно дете није за викенд код оца и када иде пре подне у школу тако што ће отац преузети малолетно дете из школе а мајци вратити на адресу у 19.00 часова, за време летњег распуста од 01.07. у 11.00 часова до 15.07. у 18.00 часова, за време зимског распуста парне године од 29.12. од 11.00 часова до 04.01. до 18.00 часова а непарне године од 04.01. од 11.00 часова до 10.01. до 18.00 часова, потом за државне и верске празнике и то: непарне године Сретење (15.02. и 16.02.) и Ускршње празнике (ускршња субота и недеља) код оца, а првомајске празнике (01.05. и 02.05.) и дан примирја (11.11. и 12.11.) код мајке, са следеће године обрнуто и то почев од 11.00 часова првог дана до 18.00 часова последњег дана, рођендан ће малолетно дете проводити непарним годинама код оца, парним код мајке, за крсну славу Ђурђевдан 06.05. дете ће сваке године проводити код мајке, за крсну славу Свети Атанасије 31.01. дете ће проводити сваке године код оца. У напред наведеним случајевима, отац ће

преузимају дете од мајке на адреси где живи са њом и по истеку времена виђења са оцем на исти начин дете ће враћати мајци на адресу. Ставом четвртим изреке, тужилац је обавезан да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне ВВ плаћа месечни износ од 11.000,00 динара, почев од подношења тужбе 18.07.2023. године до 29.05.2024. године, као дана пресуђења, а од 30.05.2024. године па убудуће, док за то постоје законски услови, да плаћа месечно 26.000,00 динара, исплатом заосталих рата одједном а убудуће сваког првог до десетог у месецу за текући месец уплатом на рачун мајке који се води код „... Банке“ А.Д. Београд, са законском затезном каматом на сваки појединачни износ у случају доцње. Ставом петим изреке, тужбени захтев тужиле-противтужене од досуђених 11.000,00 динара до тражених 50.000,00 динара за период од дана подношења тужбе 18.07.2023. године до 29.05.2024. године и од досуђених 26.000,00 динара до тражених 50.000,00 динара за период од пресуђења 30.05.2024. године па убудуће док за то постоје законски услови, је одбијен. Ставом шестим изреке, тужбени захтев тужиле-противтужене да се обавезе тужени да накнади тужилу проузроковане парничне трошкове са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате, је одбијен. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев туженог-противтужиоца којим тражи да се утврди да се заједничко дете парничних странака малолетна ВВ, рођена ...2015. године у ..., повери оцу ББ на самостално вршење родитељског права, са адресом пребивалишта детета на адреси становања оца у улици ...; да се утврди да ће се лични контакти мајке и детета одвијати на начин наведен у том ставу изреке и да се обавезе АА, да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне ВВ плаћа износ од 10.000,00 динара, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец почев од дана подношења противтужбе, па убудуће док за то буду постојали законски услови, све доспеле рате од једном са припадајућом законском затезном каматом почев од дана доспелости сваке рате до исплате, те да се обавезе тужилу-противтужена да туженом-противтужиоцу накнади трошкове парничног поступка почев од дана извршности пресуде до исплате. Ставом осмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж2 450/24 од 03.09.2024. године, жалбу туженог-противтужиоца одбио и потврдио пресуду Основног суда у Новом Саду П2 1148/2023 од 30.05.2024. године, у побијаном делу којим је усвојен тужбени захтев и малолетна ВВ поверена мајци на самостално вршење родитељског права, уређен модел одржавања личних односа детета са оцем и обавезан отац да доприноси дечијем издржавању, у делу којим је одбијен противтужбени захтев те у делу којим је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени-противтужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23) и одредбе члана 202. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр. 18/2005 ... 6/2015), па је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом ревидента не указује се на неку другу битну повреду

одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су брак закључиле ...2014. године, а малолетна ВВ, рођена је ...2015. године, као њихово једино заједничко дете. Због насиља у породици од стране туженог, тужила је, са ћерком напустила заједничко домаћинство а туженом су изречене хитне мере привременог удаљења из стана и привремена забрана да контактира жртву насиља, тужилу. Тужила је рођена ...1985. године, по занимању је дипломирани ..., запослена у ..., са месечном зарадом од око 90.000,00 динара. Са малолетним дететом, почев од маја 2024. године, живи у стану у ... у ком су сви раније живели, као породица, а у власништву је мајке тужиле. Није кредитно задужена и нема законску обавезу издржавања других лица. Тужени је рођен 1977. године и по занимању је професор Здрав је и радно способан, а живи у стану у власништву своје мајке, у ..., површине 43 м². У власништву има седам станова и гаражу у ..., при чему у једном од станова живи његова мајка док остале станове издаје у закуп. Приходе остварује како издавањем тако и адаптацијом станова односно ентеријера, на који начин остварује приход од око 100.000,00 динара месечно. Није кредитно задужен, а осим према малолетној ВВ, нема законску обавезу издржавања других лица, при чему својој мајци месечно даје износ од 12.000,00 динара и плаћа режијске трошкове за стан у коме она живи. До доношења привремене мере 31.07.2023. године, тужени је доприносио издржавању малолетне ВВ месечним износом од око 15.000,00 динара као и куповином одевних предмета и ствари које оне пожели. Малолетна ВВ рођена је ...2015. године, похађа други разред основне школе. Месечне потребе за њено издржавање износе 43.000,00 динара а односе се на исхрану, хигијену, одевање, школске и ваншколске потребе, друштвене и едукативне садржаје, рођендане, екскурзије као и трошкове за суплементе – витамине имајући у виду њену узрасну доб те чињеницу да је здраво дете. Центар за социјални рад Бачки Петровац је у свом налазу и мишљењу навео да је малолетна ВВ одлична ученица која, спрема узраста, поштује правила понашања. У разговору се изјаснила да би волела да настави да живи са мајком, а да отац виђа и код њега борави уз обавезу да ће је вратити мајци, по договору. Опсервацијом односа мајке и детета констатован је потребан степен блискости, док однос са оцем није посебно опсервиран имајући у виду да се њихов лични контакт одвија у контролисаним условима у просторијама Центра за социјални рад Града Новог Сада, од ког је прибављено мишљење и опсервиран близак емотивни однос отаца са дететом, који се временом лако успоставља, уз присуство физичке блискости. Мајка је, као родитељ, адекватних родитељских капацитета, уме да препозна развојне потребе детета и да благовремено на њих одговори, у складу са својим могућностима. Са дететом остварује адекватан физички контакт, постоји адекватна међусобна размена емоција на релацији систем – субсистем и јасно постављене границе. Тужила користи ауторитативни васпитни метод али негира примену репресивних метода. Аутентично је мотивисана да настави да брине о детету и отворена је за сарадњу са оцем детета у циљу даљег неговања емотивног односа родитељ – дете, на начин којим се осигурава његова сигурност. Отац поседује родитељске капацитете да брине о детету јер је од дететовог рођења био активан родитељ, усмерен на задовољење дететових потреба, које уме да препозна и одговори на њих. Аутентично је мотивисан да преузме бригу о детету и отворен је за сарадњу са мајком, у делу родитељске комуникације. О себи, као родитељу, говори у суперлативу, некритичан је у односу на себе, своје поступке или родитељско деловање. Као родитељ, тужени не препознаје у потпуности потребе детета, односно њене капацитете

или ограничења, већ на прво место ставља своја очекивања и жеље које се тичу детета. Теже прихвата поверавање детета мајци јер сматра да је он родитељ који треба да самостално врши родитељско право. Имајући у виду родитељске потенцијале парничних странака и њихово досадашње ангажовање у домену родитељства, те с обзиром на све утврђене карактеристике и чињенице у налазу, мишљење је Центра за социјални рад Бачки Петровац да је у најбољем интересу малолетне ВВ њен даљи останак у породици мајке, којој треба поверити самостално вршење родитељског права о детету. Брига мајке о детету показала је да је досадашње и актуелно функционисање детета без проблема и потешкоћа у свим сферама функционисања, да се бележи емоционалне стабилност детета као и да постоји успостављен добар однос функционисања мајке и детета. Поштујући емоционалну приврженост детета мајци, вербализацију и жељу детета за наставком даљег живљења са мајком, уз остваривање личних контаката са оцем, сматра се да је тужиља односно мајка, родитељ који у континуитету показује аутентичну заинтересованост за бригу о детету и поседује капацитете да својим родитељским деловањем и даље обезбеђује животни ангажман детета у својој породици, која представља дететов најбољи интерес. Предложени модел виђења детета и оца, Центар за социјални рад сматра адекватним јер ће се на тај начин смањити ризик од изложености детета сукобима лојалности и сукобима емоционалне повреде као и могућности контроле функционисања и померања граница, што је до сада било присутно од стране оца детета.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су малолетну ВВ поверили мајци на самостално вршење родитељског права на основу одредбе члана 77. став 3. у вези члана 266. став 1. и 272. став 2. Породичног закона, налазећи да је таква одлука у најбољем интересу малолетног детета. Одлука о доприносу туженог издржавању малолетног детета донета је применом одредбе члана 160. став 1. Породичног закона, на основу података о потребама детета, са једне стране и могућностима туженог, као даваоца издржавања, са друге стране, имајући у виду се доприносу издржавању детета урачунава и свакодневна брига и активност мајке, као носиоца самосталног вршења родитељског права, око неге, исхране и одржавања хигијене као и других активности које детету омогућују адекватне услове живота.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 3. став 1. Конвенције Уједињених нација о правима детета („Службени лист СФРЈ“ – Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96, 2/97), прописано је да у свим активностима које се тичу деце, од примарној значаја је интерес детета, без обзира на то да ли га спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела.

На основу одредбе члана 6. став 1. Породичног закона, свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу деце. Дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи на основу одредбе члана 61. став 1. истог закон. По одредби члана 266. став 1. Породичног закона, у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. На основу одредбе члана

270. Породичног закона, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

У конкретном случају, имајући у виду утврђено чињенично стање, процену Центра за социјални рад Бачки Петровац, мишљење и жељу детета да настави да живи са мајком уз остваривање личних контаката са оцем, те да и отац и мајка поседују родитељске капацитете да се брину о детету, али да тужени, као родитељ, не препознаје у потпуности потребе детета односно њене капацитете или ограничења већ на прво место ставља своја очекивања и жеље које се тичу детета, Врховни суд налази да је правилан закључак нижестепених судова да је у најбољем интересу малолетног детета да буде поверена мајци на самостално вршење родитељског права уз одржавање личних односа са оцем на начин утврђен првостепеном пресудом. На основу утврђених потреба малолетног детета, као повериоца издржавања и могућности туженог, као дужника издржавања, а водећи рачуна о минималној суми издржавања, у смислу одредбе члана 160. Породичног закона, по оцени Врховног суда, висина издржавања, утврђена побијаном пресудом, омогућује најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ, дужник издржавања, у смислу одредбе члана 162. став 3. истог закона.

Наводи ревизије ревидента о томе да се он води као незапослено лице нису од утицаја на одлучивање о висини издржавања имајући у виду да малолетно дете има право на издржавање од родитеља у смислу одредбе члана 154. став 1. Породичног закона и да тужени поседује имовину (седам станова и гаражу у ...), од које стиче приходе.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**